

กองทุนหมู่บ้าน : สินเชื่อรายย่อยที่เริ่มให้กับเจ้าของกิจการในชุมชนชนบทของซีเรีย

โดย Mr. Mahmoud Asaad ที่ปรึกษาอาวุโสด้านสินเชื่อรายย่อย

ของ UNDP และ RCDP

โครงการพัฒนาชุมชนชนบท (RCDP) ที่จบบัล อัลฮอส (Jabal al-Hoss) เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างกระทรวงการเกษตรและการปฏิรูปที่ดินของประเทศสาธารณรัฐอาหรับซีเรียกับโครงการเพื่อการพัฒนาของสหประชาชาติ (UNDP)

โครงการ RCDP ได้รับอนุมัติเมื่อปลายปี พ.ศ. 2541 และได้เริ่มดำเนินงานจริงในเดือนกันยายน พ.ศ. 2543 โครงการดำเนินงานโดยค่อยๆ บรรลุในระบบเศรษฐกิจของชาติในเรื่องสินเชื่อรายย่อยผ่านสิ่งที่เรียกว่า “กองทุนหมู่บ้านเพื่อการพัฒนาชนบท”

Jabal al-Hoss หนึ่งในเขตชนบทที่ยากจนที่สุดของซีเรีย มีหมู่บ้าน 157 หมู่บ้านของ Jabal al-Hoss เป็นที่รับรู้กันว่ามีอากาศแห้งแล้ง ซึ่งซ้ำเติมให้ชุมชนมีความอ่อนแอและยากจนลง อย่างไรก็ตาม กองทุนหมู่บ้าน ที่ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2543 เป็นสิ่งที่เปิดเผยถึงศักยภาพที่ยิ่งใหญ่ในพื้นที่ชนบทอันไพศาลนี้

โครงการ RCDP ได้ดำเนินการจัดตั้งระบบสินเชื่อรายย่อยให้มีความเป็นสถาบันในระดับชาติที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของประเทศและขนบธรรมเนียมด้านสังคมรวมทั้งยอมรับวิถีปฏิบัติที่ดีที่สุดที่นานาชาติยอมรับ เพื่อที่จะบรรเทาปัญหาความยากจนลงและบรรลุถึงการพัฒนามนุษย์ที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของโครงการ RCDP คือการสร้างสถาบันการเงินท้องถิ่นให้มีความยั่งยืน โดยมีประชาชนเป็นเจ้าของและจัดการด้วยตนเอง หากมีความสำเร็จใน Jabal al-Hoss โครงการ RCDP จะทำหน้าที่เป็นตัวอย่างให้กับโครงการทั้งหมดของซีเรียหรือของภูมิภาคในวงกว้าง

เป้าหมายการพัฒนาของกองทุนหมู่บ้าน คือ การพัฒนาชุมชนที่คำนึงถึงเรื่องรายได้และการทำให้เกิดการจ้างงานด้วยวิธีการ นำการเกษตรที่หลากหลายและการสร้างรายได้สำหรับกิจกรรมนอกภาคการเกษตร และการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยรวม

ระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2543 ถึงเดือนธันวาคม 2545 มีการก่อตั้งกองทุนหมู่บ้านรวม 22 กองทุน ซึ่งมีสมาชิกจำนวน 4,669 คน (ร้อยละ 42.30 เป็นสตรี) โดยมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 6,557,000 ซีเรียปอนด์ (1 เหรียญสหรัฐเท่ากับ 50 ซีเรียปอนด์ (S.P. = Syrian Pounds))

ในปี พ.ศ. 2545 เป็นย่างก้าวของการจัดตั้งเครือข่ายที่จะจัดให้มีบริการเรื่องงานอาชีพและริเริ่มการปรึกษาหารือถึงเรื่องที่สำคัญในการกำหนดกรอบการทำงานที่เป็นไปได้ในด้านกฎหมาย โดยกองทุนส่วนกลางถูกกำกับและนำการทำงานหน่วยงานตรวจสอบกลางที่เป็นหน่วยงานของรัฐบาลได้เริ่มทำงานอย่างเป็นทางการ

ในช่วงระยะที่ 2 ของโครงการ (พ.ศ.2546-2550) รัฐบาลญี่ปุ่นและ UNDP ได้จัดสรรเงิน เพื่อให้ความช่วยเหลือในการขยายเครือข่ายสินเชื่อรายย่อยที่คล้ายกันให้กับซีเรียใช้เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา ชนบท

เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2549 Jabal al-Hoss มีกองทุนหมู่บ้าน 32 กองทุน และผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 7,160 คน โดยมีเงินทุนของหุ้นจำนวน 15 ล้านซีเรียปอนด์ ยอดสินทรัพย์คงเหลือจากผลการดำเนินงาน จำนวน 92 ล้านซีเรียปอนด์ มีการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นจำนวน 2.7 ล้านซีเรียปอนด์ คิดเป็นร้อยละ 18.5 ของเงินทุนที่ชำระแล้ว การเป็นสมาชิกกองทุนจึงเป็นเรื่องที่น่าดึงดูดใจมาก

กองทุนหมู่บ้านให้ความสนใจใ้เป็นพิเศษต่อสตรี ผู้มีส่วนถึงร้อยละ 47 ของมูลค่าหุ้น และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่รู้หนังสือ ระดับการมีส่วนร่วมมีความเด่นชัดเมื่อเปรียบเทียบกับโครงการสินเชื่อ รายย่อยอื่น ๆ ในซีเรียที่มีระดับเฉลี่ยของลูกค้าสตรี ที่ร้อยละ 19

สตรีส่วนใหญ่ใน Jabal al-Hoss เลือกที่จะมีส่วนร่วมในกองทุนหมู่บ้านแบบผสมผสาน ซึ่งสมาชิกสตรีสามารถมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการบริหาร กองทุนหมู่บ้านไม่ต้องการหลักทรัพย์ ค้ำประกันจึงเป็นเรื่องที่ดึงดูดใจสตรี ทั้งที่อยู่ในเยาวิวยและสูงวัย จะใช้เงินกู้ขยายธุรกิจต่างๆ อาทิเช่น การขนแกะให้อ้วน การเลี้ยงวัว การเปิดร้านค้าเล็กๆ และการให้เช่าที่ดิน เพื่อการเพาะปลูกที่ขายได้ นอกจากนี้ยังใช้รายได้ส่วนที่เพิ่มขึ้นในการอุดหนุนครอบครัวของตนเอง ในหลายกรณีสตรีกับครอบครัว ขนาดใหญ่ ได้พิสูจน์ถึงความเป็นผู้ประกอบการที่คล่องแคล่วที่เน้นกิจกรรมที่ให้ผลตอบแทนสูงที่อยู่ นอกเหนือจากการเกษตรแบบดั้งเดิม